

βρόμος (δυσοσμία), ιδ. βρωμός.

βρομῶ, βρομωκοπῶ, βρομωλογῶ κτ. ιδ. βρωμῶ, βρωμωκοπῶ, βρωμωλογῶ.

βρομωσύνη, ιδ. βρωμοσύνη.

βροντάδα ἡ, Καλαβρ. (Μπόβ. Ροχούδ.) Πελοπν. (Βούρβουρ.)

Ἐκ τοῦ οὐσ. βροντή καὶ τῆς παραγωγικῆς καταλ. -άδα (Ι) ἢ ἐκ τοῦ βροντάδες πληθ. τοῦ βροντή.

1) Βροντή Καλαβρ. (Μπόβ. Ροχούδ.): *Κάν-ναι βροντάδαι* (βροντῆ) Μπόβ. *Ἐγγονα ἐτσεῖ ποῦ ἀνοίγουν τσαῖ κλείγουν οἱ βροντάδαι* (πήγαινε ἐκεῖ ποῦ ἀνοίγουν καὶ κλείουν αἱ βρονταί, δηλ. εἰς τὸ ἄκρον τοῦ κόσμου, ἀρὰ) Ροχούδ.

2) Νόσημά τι τῶν δένδρων Πελοπν. (Βούρβουρ.)

βροντάζω ἀμάρτ. βροντάζ-ζω Καλαβρ. (Μπόβ.)

Τὸ μεσν. βροντάζω. Πβ. Ἡσύχ. «βροντάζων» βροντῶν.

Βροντῶ Α 1, ὁ ιδ.

βροντάλι τό, Πελοπν. (Μεσσο. Σπάρτ.) — ΓΨυχάρ. Ὀνειρ. Γιαννίρ. 489—Λεξ. Μπριγκ. βροδάλι Κεφαλλ. Λευκ. βροντάλε Πελοπν. (Γαργαλιάν.) βροδάλε Ζάκ.

Ἐκ τοῦ Ἑνετ. *grondàl* κατὰ παρετυμ. πρὸς τὸ βροντή.

1) Τὸ γείσον τῆς στέγης Ζάκ. Πελοπν. (Μεσσο. Σπάρτ.) — ΓΨυχάρ. ἐνθ' ἄν.: *Βλέπω κεραμίδια ποῦ πέφτουν ἀπὸ τὸ βροντάλι* ΓΨυχάρ. ἐνθ' ἄν. Συνών. βρονταλωσμά.

2) Στέγη Λεξ. Μπριγκ. 3) Ὁ σωλὴν διοχετεύσεως τῶν ὑδάτων τῆς στέγης καὶ τοῦ μαγειρείου Κεφαλλ.: *Ἐτρύπησαν τὰ βροδάλια καὶ στάζουνε.* Συνών. *καννάλι, νεροχύτης.*

βρονταλίδα ἡ, Ἡπ. Πόντ.

Ἐκ τοῦ ἀμαρτ. οὐσ. βροντάλα < βροντή καὶ τῆς παραγωγικῆς καταλ. -ίδα. Διὰ τὸν σχηματισμὸν πβ. βροχή - βροχάλα - βροχαλίδα. Ἰδ. ΜΣτεφανίδ. Ὁρολογ. Δημῶδ. 1 (1940) 16.

1) Πρασίνη σαύρα (*lascera viridis*) φερομένη κατὰ τὴν λαϊκὴν παράδοσιν ὡς ἐξερχομένη ἐκ τῆς γῆς ἐν καιρῷ βροχῆς. 2) Στρόμβος ξύλινος περιστρεφόμενος διὰ μαστιγίου Πόντ. Συνών. ιδ. ἐν λ. βιβριτίδα καὶ βουζβουζίκα, ἐτι δὲ βρονταλίδι 6, βροντούρα 1. [*]

βρονταλίδι τό, Λεξ. Βλαστ. 61. Δημητρ. βρονταλίδ' Εὐβ. (Ψαχν.) βρονταλίδ' Εὐβ. (Ἄκρ. κ. ἁ) Στερελλ. (Αἰτωλ.) βροντολίδι Πόντ. (Σούρμ.)

Ἐκ τοῦ ἀμαρτ. οὐσ. βροντάλα καὶ τῆς παραγωγικῆς καταλ. -ίδι.

1) Κωδωνίσκος εἴτε κλειστός μετὰ σχισμῆς περιέχων μεταλλίνην σφαῖραν, ἐκ τῆς κινήσεως τῆς ὁποίας παράγεται ἡχος, εἴτε ἀνοικτὸς ἔχων γλωσσίδα, ἀναρτώμενος ἐκ τοῦ λαιμοῦ διαφόρων κατοικιδίων ζώων Εὐβ. (Ἄκρ. Ψαχν.) Στερελλ. (Αἰτωλ.) Συνών. βρονταράκι, βροντύλλι 1, κυπράκι, γολγόνι. 2) Παιδικὸν ἄθλημα, κωδωνίσκος κλειστός περιέχων σφαιρίδια, ὁ ὁποῖος κινούμενος ἤχει Στερελλ. (Αἰτωλ.)—Λεξ. Δημητρ. Συνών. *κουδουνίστρα.* 3) Μετάλλινον ἔλασμα ἐξαρτώμενον διὰ σπάγγου ἔξωθεν τῆς κοφίνας τοῦ μύλου Στερελλ. (Αἰτωλ.) 4) Σφαιρίδια ἢ μικροὶ λίθοι προσδεδεμένοι διὰ διὰ σχοινίου εἰς περιστρεφόμενην ἄτρακτον καὶ πλήττοντες τεμάχιον λευκοσιδήρου Στερελλ. (Αἰτωλ.) 5) Τὸ γλωσσίδι τῆς καμπάνας Λεξ. Βλαστ. ἐνθ' ἄν. 6) Βρονταλίδα 2, ὁ ιδ., Πόντ. (Σούρμ.)

βρονταλισμός ὁ, ἀμάρτ. βρονταλ'σμός Β.Τήν.

Ἐκ τοῦ ἀμαρτ. ρ. βρονταλίζω.

Κρότος: Ἄκ'σα ἓνα βρονταλ'σμό.

βρονταλωσμά ἡ, ἀμάρτ. βροδαλωσμά Λευκ.

Ἐκ τοῦ ἀμαρτ. ρ. βρονταλώνω.

Βροντάλι 1, ὁ ιδ.

βροντανεμιά ἡ, ἀμάρτ. βροντανεμιά Κύπρ.

Ἐκ τοῦ οὐσ. βροντάνεμος. Διὰ τὸν σχηματισμὸν πβ. ἀνεμιά ἐκ τοῦ ἄνεμος.

Ἀνεμοθύελλα μετὰ βροντῶν καὶ ραγδαίας βροχῆς. Συνών. ἀνεμοστρόβιλος, βουρλάνεμος.

βροντάνεμος ὁ, ἀμάρτ. βροδάνεμος Α.Ρουμελ. (Φιλιππούπ.)

Ἐκ τῶν οὐσ. βροντή καὶ ἄνεμος.

Ἀνεμος μετὰ βροντῶν: Ἄσμ.

Ἀνεμε, βροδάνεμε, | τί χτυπᾷς τὴ δόρτα καὶ τὰ παραθύρια;

βροντανίζω ἀμάρτ. βροντανίζου Θράκ. (Σαρεκκλ.) Μακεδ.

Ἐκ τοῦ οὐσ. *βροντάνι ἢ ἐκ τοῦ οὐσ. βροντή καὶ τῆς παραγωγικῆς καταλ. -ανίζω, περὶ ἧς ιδ. ἈνθΠαπαδόπ. ἐν Ἀρχ. Πόντ. 12 (1946) 59-60.

1) Προξενῶ ἰσχυρὸν κρότον Θράκ. (Σαρεκκλ.) 2) Ὁργισμένος κάμνω ἀπειλητικὰς κινήσεις κατὰ τινος Μακεδ.

βροντάνισμα τό, ἀμάρτ. βροντάνισμα Μακεδ.

Ἐκ τοῦ ρ. βροντανίζω.

Ἀπειλητικὴ κίνησις.

βροντάρα ἡ, Α.Ρουμελ. (Καβακλ. Καρ.) Μακεδ.—Λεξ. Αἰν. Δημητρ. βροδάρα Κεφαλλ.

Ἐκ τοῦ οὐσ. βροντή καὶ τῆς παραγωγικῆς καταλ. -άρα, δι' ἣν ιδ. -άρος.

1) Μεγάλη, ἰσχυρὰ βροντή Α.Ρουμελ. (Καβακλ. Καρ.) Ἄσμ.

Γὰ πές μου πές μου, Γιάννη μου, 'πὸ ποιά φυλὴ κρατεῖσαι;

—Ἡ μάνα μ' εἶναι ἀστραπὴ κ' οἱ χεῖρες μου βροντάρες

2) Παιδικὸν ἄθλημα κατασκευαζόμενον ἐκ ξύλου κουφοξυλγᾶς, ἐντὸς τοῦ κοίλου τοῦ ὁποῖου ἐμβολὸν πιέζον τὸν ἐν αὐτῷ ἀέρα ἐκτινάσσει μετὰ κρότου τὸ εἰς τὸ ἔτερον στόμιον συνήθως ἐκ χάρτου τοποθετούμενον σφαιρικὸν πῶμα Λεξ. Αἰν.Δημητρ. 3) Δισκοειδὲς παιδικὸν ἄθλημα ἐκ λίθου ἢ κομβίου ἢ ἄλλου πράγματος φέροντος εἰς τὸ μέσον δύο ὁπᾶς, διὰ τῶν ὁποίων διέρχεται νῆμα κινοῦν περιστροφικῶς τὸν δίσκον Κεφαλλ. Συνών. βρόντος Α 3, βρούζα.

βρονταράκι τό, ἀμάρτ. βρονταράκι Στερελλ. (Παρνασσ.)

Ὑποκορ. τοῦ οὐσ. βροντάρι διὰ τῆς παραγωγικῆς καταλ. -άκι.

Κωδωνίσκος Συνών. ιδ. ἐν λ. βρονταλίδι 1.

βρονταρᾶς ὁ, ἀμάρτ. βρονταρᾶς Θράκ. (Διδυμῶτ.)

Ἐκ τοῦ οὐσ. βροντάρα καὶ τῆς παραγωγικῆς καταλ. -ᾶς.

Πυροβολητής, ἐν τῇ συνθηματικῇ γλώσσῃ.

βρονταρεῶνας ὁ, ἀμάρτ. βροδαρεῶνας Πελοπν. (Κάμπος Λακων.) βροδαρεῶνας Πελοπν. (Κίτ. Μάν.) βροδορεῶνας Πελοπν. (Μάν.)

Ἐκ τοῦ οὐσ. βροντάρα καὶ τῆς παραγωγικῆς καταλ. -εῶνας. Ὁ τύπ. βροδαρεῶνας κατ' ἐπένθευσιν, ὃ δὲ βροδορεῶνας κατ' ἐξακολουθητικὴν ἀφομοίωσιν.

Παρατεταμένος βρόντος πολὺ δυνατὸς ἔνθ' ἄν.: Ἀκουα τὸ βροδαρεῶνα ἔς τὸ σπῖτι κ' εἰδιήκα νὰ κοιτάξουν τί ἔναι Κίτ. Μάν.

βροντάρι τό, ΦΚουκουλ. ἐν Ἀφιερ. εἰς ΓΧατζιδ. (1921) 38—Λεξ. Μ'Εγκυκλ. Δημητρ. βροντάρι Α.Ρουμελ. (Καβακλ.) βροντάρ' Θράκ. (Ἀδριανούπ. Διδυμότ. Ὁρτάκ.) Στερελλ. (Αἰτωλ.)

Ἐκ τοῦ οὐσ. βροντή καὶ τῆς παραγωγικῆς καταλ. -άρι (II).

1) Πυροβόλον ὄπλον Θράκ. (Ἀδριανούπ. Διδυμότ.)

2) Βροντή Α.Ρουμελ. (Καβακλ.): Ἄσμ.

Ἡ μάννα μ' ἦταν ἀστραπή καὶ ὁ μπαμπᾶς μ' βροντάρι κ' ἐγὼ ἔμι δρακουπέλεκας ποῦ πελεκῶ τοὺς δράκους.

3) Κώδων αἰγοπροβάτων Στερελλ. (Αἰτωλ.)—Λεξ. Δημητρ. Μ'Εγκυκλοπ. Συνών. κουδούνι, κυπρί, τροκάννα, τροκάνι, τσοκάνι. β) Κατὰ πληθ., τὰ κάρυα Θράκ. (Ὁρτάκ.) 4) Βαρδάρει 1, ὁ ἰδ., ΦΚουκουλ. ἔνθ' ἄν.

βρονταριά ἡ, ΑΜανούσ. Τραγούδ. 15—Λεξ. Αἰν. Βλαστ. 214 Δημητρ. βρονταριά Ἡπ. (Ζαγόρ. κ. ἄ.) Θεσσ. Θράκ. (Καβακλ.) Μακεδ. (Βελβ. Σιάτ. κ. ἄ.)

Ἐκ τοῦ οὐσ. βροντάρα καὶ τῆς παραγωγικῆς καταλ. -ιά.

1) Ὁ ἐκ τῆς βροντῆς ἐπιτεταμένος καὶ παρατεταμένος κρότος ἔνθ' ἄν.: Ἄσμ.

Ὅταν κινήσουν νὰ ῥθουν, βρουχὲς κι βρονταριές, ὅταν γυρίσουν πίσου, ἡλίους, ξαστιριές

Σιάτ.

Ἰγὼ ἔμι τ'ς ἀστραπῆς πιδί, τ'ς βρονταριάς ἰγγόνι Μακεδ. β) Συνεκδ. πᾶς ἐξ οἰασδῆποτε αἰτίας ἰσχυρὸς κρότος, Ἡπ.—ΑΜανούσ. ἔνθ' ἄν.—Λεξ. Αἰν. Βλαστ. 214: Ἄσμ.

Τί χτύπος εἶν' ποῦ γένεται καὶ βρονταριά μεγάλη, πολλὰ ντουφέκια πέφτουνε καὶ φοβερά βροντοῦνε ΑΜανούσ. ἔνθ' ἄν. 2) Μεταφ. ἡ κατάπληξις ἡ προκαλουμένη ἐξ αἰφνιδίου ἀκούσματος δυσαρέστου εἰδήσεως Ἡπ. (Ζαγόρ. κ. ἄ.): Καθὼς τό 'μαθα, μοῦ ῥθι βρονταριά Ζαγόρ. Κακὴ τ'ς βρονταριά! (εἶθε νὰ καταπλαγοῦν ὑπὸ δυσαρέστου εἰδήσεως! ἀρά) Ἡπ. Συνών. βρονταριάρα.

βρονταριάζω ἀμάρτ. βροδαριάζω Ζάκ.

Ἐκ τοῦ οὐσ. βροντάρι

Διὰ φωνῶν τρομοκρατῶ τινά.

βρονταριάρα ἡ, ἀμάρτ. βρονταριάρα Ἡπ. (Ζαγόρ.)

Ἐκ τοῦ οὐσ. βρονταριά καὶ τῆς παραγωγικῆς καταλ. -άρα, δι' ἣν ἰδ. -άρος.

Βρονταριά 2, ὁ ἰδ.: Βρονταριάρα κι κακὴ κλεισμάρα (εἶθε νὰ καταπλαγῇς ὑπὸ δυσαρέστου εἰδήσεως καὶ νὰ κλείσῃ τὸ σπῖτι σου ἔνεκα μεγάλης συμφορᾶς, νὰ καταστραφῇς! ἀρά).

βρονταρίδι τό, ΦΚουκουλ. ἐν Ἀφιερ. εἰς ΓΧατζιδ. (1921) 38 βρονταρίδ' Εὐβ. (Ἀγία Ἀνν.) Στερελλ. (Αἰτωλ.)

Ἐκ τοῦ οὐσ. βροντάρι καὶ τῆς παραγωγικῆς καταλ. -ίδι.

1) Πᾶν ἀντικείμενον, ὅπερ πληττόμενον παράγει ἤχον Στερελλ. (Αἰτωλ.) 2) Βαρδάρει 1, ὁ ἰδ., ΦΚουκουλ. ἔνθ' ἄν. 3) Εἶδος ἀθύρματος βρεφῶν, τὸ ὁποῖον κινούμενον ἢ πληττόμενον ἤχει Εὐβ. (Ἀγία Ἀνν.)

βρονταρίζω ἀμάρτ. βρονταρίζουν Σκυρ.

Ἐκ τοῦ οὐσ. βροντάρι.

Ἐκσφενδονίζω ἢ ἀπορρίπτω τι μετὰ βίας εἰς τρόπον, ὥστε νὰ ἀκουσθῇ ὁ ἐκ τῆς ἐκσφενδονίσεως ἢ ἀπορρίψεως τοῦ ἀντικειμένου κρότος ἔνθ' ἄν.: Βρονταρίζε χάμ' τ' σακκούλλα τσαὶ ὀσιόστη. Νὰ πάρ' τὸ καλάθι, π' τὸ βρονταρίζεις μὲ τόσε θ'μό, νὰ σ' τὸ βρονταρίζ' τσ' ἐγὼ ἔς τὸ τσεφάλι σου (τόσε=τόσο).

βροντάρεις ἐπίθ. ἀμάρτ. Θηλ. βρονταρεῖς Μακεδ. (Βελβ.)

Ἐκ τοῦ οὐσ βροντή καὶ τῆς παραγωγικῆς καταλ. -άρις.

Ἐβρόντητος, ἐκπληκτος: Ἄσμ.

Στέκειτ' ἡ νύφη σὰ βρονταρεῖς

κι οὐδὲ νερὸν φουβάτι κι οὐδὲ ἄγουρουν.

βρονταρόξυλο τό, Λεξ. Δημητρ.

Ἐκ τῶν οὐσ βροντάρα καὶ ξύλο.

Τὸ ξύλινον ἔμβολον τῆς βροντάρας 2, ὁ ἰδ.

βρονταρούδι τό, ἀμάρτ. βρονταρούδ' Θεσσ. (Ἀλμυρ.)

Ἐκ τοῦ οὐσ βροντάρι καὶ τῆς παραγωγικῆς καταλ. -ούδι.

Κατὰ πληθυντ., μουσικὰ ὄργανα: Ἄσμ.

Νὰ χαρῶ ἔς τὸ γάμο του καὶ ἔς τὰ βρονταρούδια του.

βροντάστερας ὁ, Εὐβ. (Αἰδηψ.)

Ἐκ τῶν οὐσ. βροντή καὶ ἀστέρας.

Τὸ ἄστρον τῆς βροντῆς, ὁ κεραυνός. Ἡ λ. μόνον ἐν ἐπῳδ.: Ἀστερα, ἀνεμοάστερα, | ἄστερα, βροντάστερα,

ἔβγα πῦρ, | ἔμπα δρόσο.

βροντερά ἐπίρρ. ΙΠολεμ. Παλ. Βιολ. 114.

Ἐκ τοῦ ἐπίθ. βροντερός.

Μὲ ἰσχυρὸν ἤχον, δυνατὰ: Ποίημ.

Ἐνα ρολόγι ἀκοίμητο ποῦ βροντερά σημαίνει.

βροντερόηχος ἐπίθ. ΚΠαλαμ. Ἀσάλ. Ζωή 139.

Ἐκ τοῦ ἐπίθ. βροντερός καὶ τοῦ οὐσ. ἤχος.

Ὁ ἔχων φωνὴν βροντώδη: Ποίημ.

Κελαηδιστᾶδες ἤσυχτοι καὶ βροντερόηχοι κράχτες.

Συνών. βροντερός 1, βροντερόφωνος, βροντόκραυγος, βροντόλαλος, βροντόφωνος.

βροντερός ἐπίθ. σύνηθ. βροδερός Κύθηρ. κ. ἄ.

Θηλ. βρονταρή ἡ, Εὐβ. (Κουρ.)

Ἐκ τοῦ οὐσ. βροντή καὶ τῆς παραγωγικῆς καταλ. -ερός.

1) Ὁ ἤχηρὸς ὡς βροντή, βροντώδης σύνηθ.: Βροντερὴ καμπάνα - λύρα - φωνή. Βροντερὸ τουφέκι σύνηθ. Κῦμα βροντερὸ ΓΒιζυην. ἐν Ἀνθολ. Ἡ Ἀποστολίδ. 43 || Αἰνιγμ.: Ἰσοῖ ἴσο σὰν κερὶ | κ' ἡ φωνή του βροδερὴ (τὸ τουφέκιον) Κύθηρ. || Ἄσμ.

Κι ἀρχίσανε τὸν πόλεμον τὰ βροντερά τουφέκια CFauriel Chants popul. 134.—Ποιήμ.

Ἐσήμαινε ὅλο ἐσήμαινε τὴ βροντερὴ καμπάνα ΓΣτρατήγ. Τί λέν τὰ κύμ. 21.

Βογγοῦν τοῦ κόσμου τὰ στοιχεῖα, | σηκώνουν κῦμα βροντερὸ ΓΒιζυην. ἐν Ἀνθολ. Ἡ Ἀποστολίδ. 43.

Μ' ἀνάθρεψαν τὰ βροντερά τραγούδια τοῦ Τυρταίου ΚΠαλαμ. Ὑμν. Ἀθην. 61². Συνών. ἰδ. ἐν λ. βροντερόφωνος. 2) Θηλ. βρονταρὴ οὐσ. βρόντος, θόρυβος Εὐβ.